

Cauza C-106/24**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

8 februarie 2024

Instanța de trimitere:

Hof van Cassatie (Belgia)

Data deciziei de trimitere:

25 ianuarie 2024

Recurent:

OV

Intimată:

WEAREONE.WORLD BV

Obiectul procedurii principale

Procedura principală privește o presupusă încălcare a drepturilor de autor asupra unor creații pe care recurentul, cu domiciliul în Țările de Jos, le-a realizat pe bază de comandă pentru o societate belgiană. Este în discuție, printre altele, chestiunea dacă trebuie aplicată legea neerlandeză sau cea belgiană pentru a se stabili cine deține dreptul de autor.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Această cerere formulată în temeiul articolului 267 TFUE privește noțiunea „obligații contractuale” din Convenția de la Roma privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (denumită în continuare „Convenția de la Roma”) și din Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (denumit în continuare „Regulamentul Roma I”), valabil de la sfârșitul anului 2009. Instanța de trimitere se întreabă dacă această convenție și acest regulament se aplică pentru

stabilirea legii în baza căreia se determină cine este beneficiarul dreptului de autor asupra unei opere care a fost realizată în temeiul unui contract de comandă.

Întrebarea preliminară

Articolul 1 alineatul (1) din Convenția de la Roma și din Regulamentul Roma I trebuie interpretat în sensul că chestiunea titularității unui drept de autor asupra unei opere care a fost creată în temeiul unei obligații dintr-un contract de muncă sau un contract de comandă, și anume întrebarea cine este titularul inițial și dacă și în ce măsură acest drept este transferabil unui titular următor, intră în sfera de aplicare a noțiunii „obligații contractuale”?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Convenția privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale, deschisă spre semnare la Roma la 19 iunie 1980 (80/934/CEE) (JO 1980, L 266, p. 1).

Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) (JO 2008, L 177, p. 6).

Dispoziții naționale invocate

Dreptul belgian

Wetboek van economisch recht (Codul dreptului economic), articolul XI.165, § 2

Wet van 16 juli 2004 houdende het wetboek van internationaal privaatrecht (Legea din 16 iulie 2004 privind codul dreptului privat internațional), articolele 2 și 93

Dreptul neerlandez

Auteurswet 1912 (Legea din 1912 privind drepturile de autor), articolul 8

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Reclamantul din litigiul principal, care are domiciliul în Țările de Jos, a conceput în fiecare an începând din 2009 creații precum logo-uri, scene principale și decorațiuni de festival pentru intimată, o societate belgiană care organizează, printre altele, festivalul *Tomorrowland*. Reclamantul a făcut acest lucru în temeiul unui contract de comandă încheiat verbal.
- 2 Intimata a pus capăt colaborării în anul 2017, în urma unui dezacord cu privire la drepturile de autor asupra creațiilor. Aceste drepturi de autor sunt formate din

drepturi patrimoniale (care includ dreptul de a exploata o operă, de exemplu realizarea și distribuirea reproducerilor) și drepturi morale (drepturi legate de personalitatea autorului, precum dreptul la menționarea numelui). Ca urmare a încălcării celor două tipuri de drept de autor, recurentul a solicitat în fața ondernemingsrechtbank Antwerpen (Tribunalul Comercial Antwerpen, Belgia) o despăgubire de 2 200 000 euro, respectiv 225 000 euro.

- 3 Ondernemingsrechtbank Antwerpen (Tribunalul Comercial Antwerpen, Belgia) a statuat, în temeiul dreptului belgian, că drepturile patrimoniale asupra creațiilor realizate în baza dreptului belgian au fost transferate intimitei și că recurentul nu a demonstrat că ar deține drepturi morale.
- 4 În apel, Hof van Beroep Antwerpen (Curtea de Apel Antwerpen, Belgia) a stabilit că titularitatea drepturilor de autor trebuie determinată pe baza Convenției de la Roma și a Regulamentului Roma I. Din articolul 4 alineatele (1) și (2) din Convenția de la Roma și din articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul Roma I rezultă că ar fi trebuit să fie aplicat dreptul neerlandez, mai exact articolul 8 din Legea (neerlandeză) privind drepturile de autor. Acest articol prevede că dacă, printre altele, o societate „face publică o operă ca și cum aceasta din urmă ar proveni de la societatea în cauză”, ea este considerată creatorul operei respective. Astfel, acest articol prevede o „calitate de creator fictiv” de la crearea operei. Pe această bază, intimata a trebuit să fie considerată creator fictiv al creațiilor și a deținut, prin urmare, drepturile patrimoniale asupra acestora. În plus, acest articol 8 din Legea neerlandeză privind drepturile de autor a exclus, de asemenea, posibilitatea ca recurentul să invoce drepturi morale.
- 5 Ulterior, recurentul a formulat recurs în casație la instanța de trimitere.

Principalele argumente ale părților din litigiul principal

- 6 Recurentul subliniază că atât Convenția de la Roma, cât și Regulamentul Roma I prevăd, în esență, că ele se aplică „obligațiilor” contractuale în cazurile în care trebuie să se aleagă între legile diferitelor țări. Cu toate acestea, recurentul consideră că modul în care iau naștere drepturile de proprietate intelectuală, precum și existența acestora, natura lor, conținutul, disponibilitatea, transferabilitatea și anularea lor sunt reglementate de aspectele acestor drepturi care țin de dreptul real și nu de obligațiile prevăzute în contractele încheiate pentru aceste drepturi. În opinia sa, în cadrul acestor aspecte care țin de dreptul real, desemnarea legii aplicabile este determinată de Codul belgian al dreptului privat internațional (denumit în continuare „WIPR”), iar nu de Convenția de la Roma sau de Regulamentul Roma I.
- 7 Recurentul face trimitere la articolul 93 primul paragraf din WIPR, care prevede că drepturile de proprietate intelectuală sunt guvernate de legea statului pe teritoriul căruia este solicitată protecția. El invocă, de asemenea, articolul 94, § 1 WIPR. În temeiul acestuia, dreptul determinat în baza acestei legi este decisiv pentru existența drepturilor de proprietate intelectuală și pentru întrebarea legată

de beneficiarii acestora. Recurentul a solicitat protecția drepturilor sale de autor în Belgia (unde au fost folosite la festivaluri), prin urmare se aplică, în opinia sa, legea belgiană. Întrucât Hof van beroep (Curtea de apel) a statuat că s-a aplicat Legea neerlandeză privind drepturile de autor, recurentul afirmă că aceasta a încălcat, printre altele, articolul 93 primul paragraf și articolul 94, § 1 WIPR.

- 8 În ceea ce privește drepturile morale, în mod specific, recurentul susține că acestea nu sunt transferabile, în temeiul Legii belgiene privind drepturile de autor (articolul XI.165, § 2, Codul dreptului economic). Prin urmare, legea belgiană îi conferă un drept moral netransferabil. Astfel, prin faptul că a considerat că, în temeiul articolului 8 din Legea neerlandeză privind drepturile de autor, recurentului nu îi revin drepturi morale, Curtea a încălcat legea belgiană în cauză.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 9 Instanța de trimitere face referire la jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la noțiunea „obligații contractuale” în sensul articolului 1 alineatul (1) din Convenția de la Roma și din Regulamentul Roma I. Potrivit acestei jurisprudențe, această noțiune trebuie interpretată în mod autonom, făcându-se referire în principal la sistemul și la obiectivele acestora (Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Ergo Insurance, C-359/14 și C-475/14, EU:C:2016:40, punctul 43; prin analogie, a se vedea Hotărârea din 24 noiembrie 2020, Wikingerhof, C-59/19, EU:C:2020:950, punctul 25).
- 10 În ceea ce privește sistemul și la obiectivele Convenției de la Roma, instanța de trimitere citează Raportul asupra Convenției de la Roma elaborat de M. Giuliano și P. Lagarde (PB 1980, C 282, p. 1), în care se menționează cele de mai jos cu privire la articolul 1 alineatul (1) al acesteia: „Întrucât prezenta convenție nu vizează decât obligațiile contractuale, este evident că drepturile reale și drepturile din domeniul proprietății intelectuale nu sunt acoperite de aceste dispoziții. Acest lucru a fost prevăzut în mod explicit într-un articol al anteproiectului inițial. Cu toate acestea, grupul a considerat că o repetare a acestei precizări în textul actual era redundantă, cu atât mai mult cu cât, în acest caz, ar fi trebuit să fie menționate diferențele dintre sistemele judiciare ale statelor membre.”
- 11 Cu privire la Regulamentul Roma I, instanța de trimitere face referire la observațiile privind propunerea pentru acest regulament formulate de European Max-Planck Group for Conflict of Laws in Intellectual Property la 4 ianuarie 2007 [*Comments on the European Commission’s Proposal for a Regulation on the Law Applicable to Contractual Obligations („Rome I”) of December 15, 2005 and the European Parliament Committee on Legal Affairs’ Draft Report on the Proposal of August 22, 2006*]. Acestea menționează că aspectele care privesc dreptul de proprietate intelectuală, însă care sunt strâns legate de contractul privind acest drept, precum transferabilitatea dreptului, condițiile în care este autorizat un transfer sau o licență sau chestiunea dacă un transfer sau o licență se poate invoca

împotriva terților, nu sunt supuse legii aplicabile contractului, ci sunt guvernate de legea țării pentru care este solicitată protecția.

- 12 Din aceste opinii pare să rezulte faptul că, în cazul întrebării cui îi revine dreptul de autor asupra unei opere care a fost realizată în cadrul unui contract de comandă și dacă acest drept este transferabil, este vorba despre o chestiune de drept real care nu intră sub incidența domeniului de aplicare material al Convenției de la Roma sau al Regulamentului Roma I.
- 13 Totuși, se pare că există în mai multe state membre discuții cu privire la acest punct de vedere. În literatura juridică există, de asemenea, opinia că titularitatea inițială este determinată chiar de contract, din cauza legăturii strânse cu obligația contractuală în temeiul căreia a fost concepută creația. Prin urmare, potrivit acestei viziuni, chestiunea titularității ar intra sub incidența noțiunii „obligație contractuală” de la articolul 1 alineatul (1) din Convenția de la Roma sau din Regulamentul Roma I. Având în vedere această discuție, instanța de trimitere consideră că interpretarea articolului 1 alineatul (1) din Convenția de la Roma sau din Regulamentul Roma I nu este atât de evidentă încât să nu poată exista, în mod rezonabil, niciun dubiu și aceasta adresează întrebarea preliminară.

DOCUMENT DELIBERAT